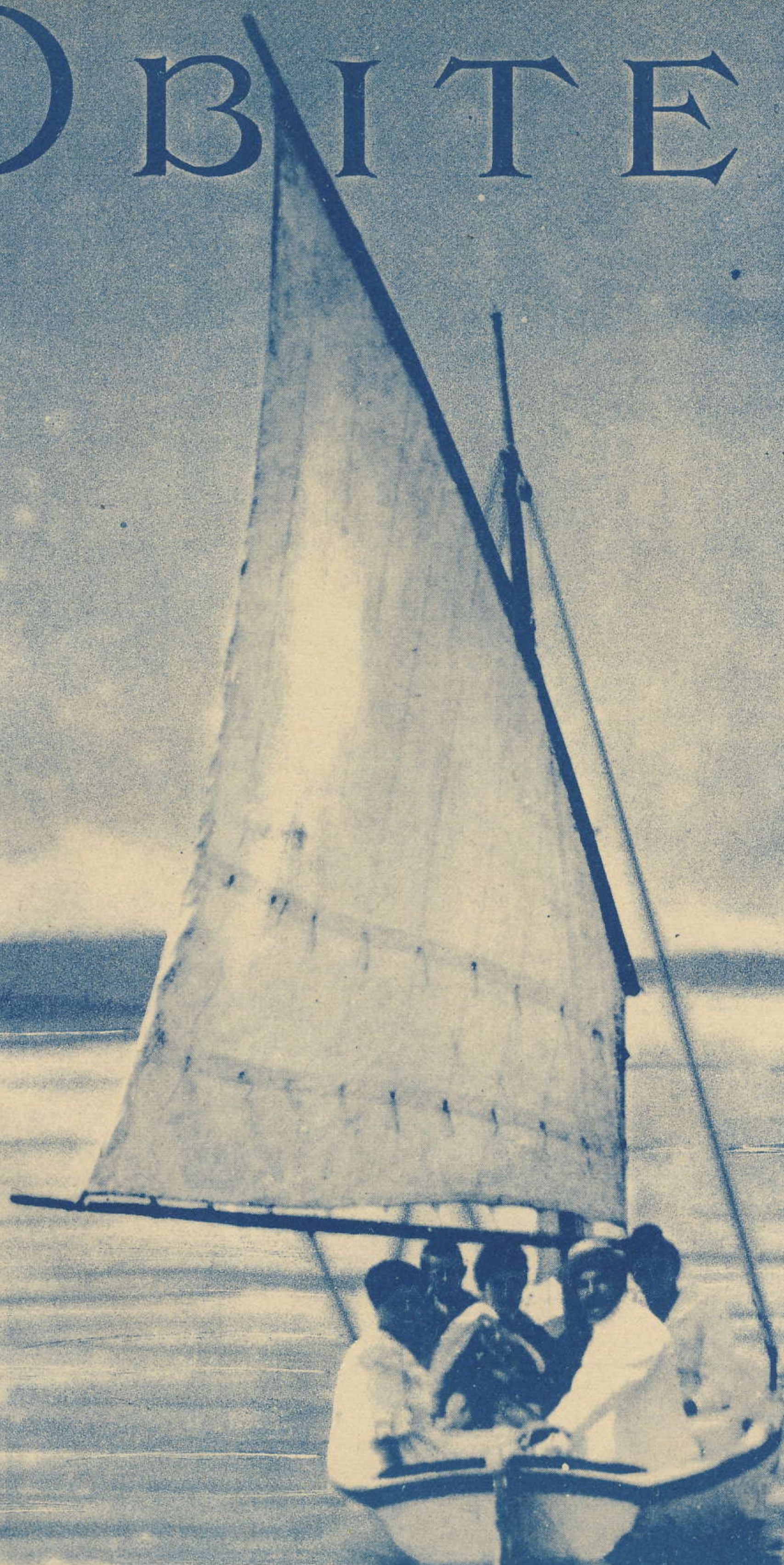
POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU

CIJENA 3 DI

OBITELJ

BR. 31

10.

KNJIŽEVNI SUSRETI

Julije Zeyer: »CAREVIĆ EVSTAF«, preveo M. Kuntarić, ilustrirao Kamilo Ružička, izdala Knjižnica Dobre Djece, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21, cijena 20 dinara. — Julije Zeyer je poznati češki katolički pisac, o kome smo opširnije govorili u 18 br. »Obitelji«, povodom knjige »Ukleti plovci«. Osebujni život za djetinjstva u praškom židovskom ghettu i urođene duševne sklonosti maštanju i meditaciji te kasniji njegov čudesni život u zabiti gradića Vodmana, bili su preduvjeti za njegovo književno stvaranje, koje je sklono i ožareno magijom romantike i misticima.

»Carević Evstaf« kao i »Ukleti plovci« nosi sve odlike njegovih legendarnih tvorevina, lebdenje između zbilje i opsjene, čarolije zbivanja događaja i riječi i šaroliki dekor okoline, ali sve u biti prekaljeno višim smislom i moralnom dubokom pointom kršćanske blagosti.

Dublji i na prvi pogled nedokučiv za djecu smisao legende »Ukletih plovaca«, mnogo je prilazniji u ovoj ruskoj legendi o dobrom careviću Evstafu. Barbarstvo poganskih kraljeva i velikaša, njihovi tamni nagoni krvi i instinkta ožareni su ovdje kandilom nebeskog uzvišenja i blagog Kristovog zakona praštanja. Pogažena pravda izaziva srdžbu Boga i nakon borba i kušnja pročišćava se u pobjedu, spasenje, oproštenje.

Legenda je bliza dječjem srcu, koje još osjeća treperenje svjetova nad nama i dobrotu u sebi, ljubav za pravdu i bližnje, čarobni ključ za gonetanje čarolija prirode, govora ptica i trava, sa uzdrhtalošću, da ne povrijedi srce Kristovo, da ne krvare njegove rane, koje su se otvarale u svrhunaravnoj žrtvi i ljubavi za čovjeka.

Kruto srce kraljevićeve matere, koje za vlast, raskoš i oholost žrtvuje i svoju dušu i ljubav prema svome djetetu, pročišćeno padom svoje moći, uzdignuto ljubavlju i praštanjem onih bijednika, koje je gonila u danima svoje slave, njezin pad pred Bogom u ispaštanju u manastiru osnovni je motiv i fabula ove legende.

Magija Zeyerove poezije, blistavi ornat uzvišenosti i priče, zlatna patina starinske legende, oduševit će djecu, kojoj je usađena naklonost za lektiru ove vrste.

Prevod g. M. Kuntarića dobar i umjetnički skladan, a ilustracije g. Kamila Ružičke i ovaj puta uspjele u duhu i maniri dječjih crteža, koji svojom živopisnošću, dočaravanjem i vizionarskom objektivacijom umjetnikove zamisli kongenijalno surađuju sa samom legendom. S. D.

»FOTO-REVIJA«, stručno glasilo za sve grane fotografije. Izašao je broj 1. ovog novog mjesečnika. Taj list se u prvom redu obraća na fotoamatere, pa kako se baš ovaj sport i umijeće sve više kod nas razvija, izgledi su za tu reviju vrlo dobri, jer će ju svaki malo napredniji »Knipser« rado kupiti i time redovito steći znanje i pobude za sve bolje izobraženje. Prema tome je vrlo dobra namisao, da i mi na našem jeziku imamo list, koji će se baviti isključivo pitanjima fotografije i time davati i mladim amaterima upute, koje su im neophodno potrebne u početku bavljenja fotografijom a i kasnije. Krasne umjetničke slike naših domaćih najboljih amatera prekidaju lijepi broj kratkih ali interesantnih člančića. Tisak i papir, kao u opće cijela vanjština, može se takmičiti i sa sličnim časopisima inostranstva, a cijena od Din 6.— po kom. dotično Din 5.— u pretplati nije visoka gledom na trajnu vrijednost ovih sveščića. Kako taj list prima i donosi i vijesti sviju fotoklubova i društvenih fotosekcija, bit će sigurno doskora društveno glasilo tih društava, kojih broj danas nije kod nas malen. Dobiva se kod uprave, Zagreb, Dalmatinska ul. 6. S. T.

PUTOVANJE NA PASIJSKE IGRE U ERL

Osim bavarskoga sela Oberammergaua ima i drugih mjesta, u kojima se daju slične pasijske igre. Takvo je jedno mjesto i selo Erl u Tirolu, u kojem su pasijske igre još starije nego i u samom Oberammergau-u. Ove se godine daju u Erlu pasijske igre, na koje Jeronimski putnički odbor vodi jedno putovanje u kolovozu. Raspored putovanja: 9. kolovoza odlazak iz Zagreba. — 10. u Erlu. — 11., 12. i 13. u Münchenu. — 14. i 15. u Salzburgu, gdje će učesnici moći pribivati znamenitim salzburškim svečanim igrama (Festspiele). 16. povratak u Zagreb. — Cijena ovoga putovanja Din 1800·— Prijave za to putovanje prima do konca srpnja Jeronimski putnički odbor, Zagreb, Trg Kralja Tomislava br. 21 — S prijavom treba poslati 500 Din kapare.

MEĐU ČITATELJIMA I ČITATELJICAMA

PITANJA.

66. Risanje na platnu. Rišem uljenim bojama, a ne znam, kako se priređuje platno za risanje. Molim cij. čitatelje, koji to poznaju, da me o tome upute. Lovro.

67. Dozvola za igranje kazališnog komada. Htio bih jednu pripovijest jednog domaćeg književnika preraditi u igrokaz, a potom bi je igrali u mom mjestu. Što sve treba učiniti prije, da možemo dobiti dozvolu za preradbu i prikazivanje? Vračić.

ODGOVORI.

62. Glumačko zvanje. O vašoj prirodnoj nadarenost iza glumačko zvanje posavjetujte se s nekim, tko vas bolje pozna. Nastojte se baviti što više pozornicom u svom mjestu: priređivanjem predstava, režiranjem i namještanjem pozornice. Nije nikako dobro, da se glumačko zvanje shvati tek onako kao sport ili moda, jer kandidata za to ima i previše, i ne mogu svi ni izdaleka uspjeti, kako to mnogi neupućeni misle. U Zagrebu je postojala glumačka škola, koja je sada raspuštena, te je prema tome mogućnost da u nju stupite, isključena. Sada postoji Dramski Studio Zagrebačkog Kazališta, a i to je samo za mlađe članove Kazališta, koji već rade u drami. Ako je zbilja vaša glumačka nadarenost i sposobnost velika, mogli bi se obratiti na neko vama blizu kazalište u provinciji, ili na neku poznatiju diletantsku grupu, gdje bi vam bilo omogućeno da svoje sposobnosti okušate. M.

63. Tenis-klub. Gospođa, koja bi željela da uči tenis, ima u Zagrebu više boljih tenis klubova. Među tima se ističu ovi: »Hašk«, hrvatski akademski športski klub, poslovnica Dolac 8, igralište u Maksimiru, telefon 58-62, zatim »ZKD«, Zagrebačko klizačko društvo, koje je sada na vrhuncu svoje snage (Kukuljević, najbolji igrač Jugoslavije je iz »ZKD-a«), Miramarska cesta 22, tel. 35-37. Treći klub je »Concordia«, poslovnica Zrinjevac 9., igralište Tratinska cesta, tel. 61-26. Još ima nekoliko drugih, za koje se vrlo lako sazna, čim se malo uđe u sportski život. S. T.

64. Staroslovenska misa. Osim Adamićeve staroslovenske mise izdano je dosada kod nas još nekoliko hrvatskih i staroslovenskih misa od različitih skladatelja. Među tima se osobito ističu staroslovenske od F. Dugana, B. Krnica i R. Taclika, koje su za mješovit izbor i K. Odaka za mješoviti zbor i orgulje. Osobito prikladna i razmjerno laka je staroslovenska misa od I. Muhvića, koja je samo za muški zbor. Sve te mise izdalo je Društvo sv. Jeronima i bile su nagrađene prigodom natječaja. Cijena im je po 6 Din, a Odakovoj 8 Din. Na 15 istisaka dobiva se popust 25%. Kum.

61. Pretjerana štednja. Štednja je svakako dobra stvar, ako nije pretjerana i nerazumna. Samo po sebi izgleda smiješno pitanje, da li da se prestane štedjeti jedino iz toga razloga, što postoji neka bojazan za sigurnost novca, jer se novac ne mora čuvati samo u banci, nego se može i na drugi način dobro uložiti, pa je već, ako uopće postoji bojazan za sigurnost, na sigurnijem mjestu. Ako se već štedi i ako ste potpuno s time zadovoljni oboje, dobro je da i nastavite, samo se ne smije i u tome pretjeravati, jer i to mora imati svoju mjeru. Udata.

Slika na omotu:

U JEDRILICI

Foto S. Gotvald

BROJ 31 **OBITELJ** GOD IV

U ZAGREBU 31 SRPNJA 1932

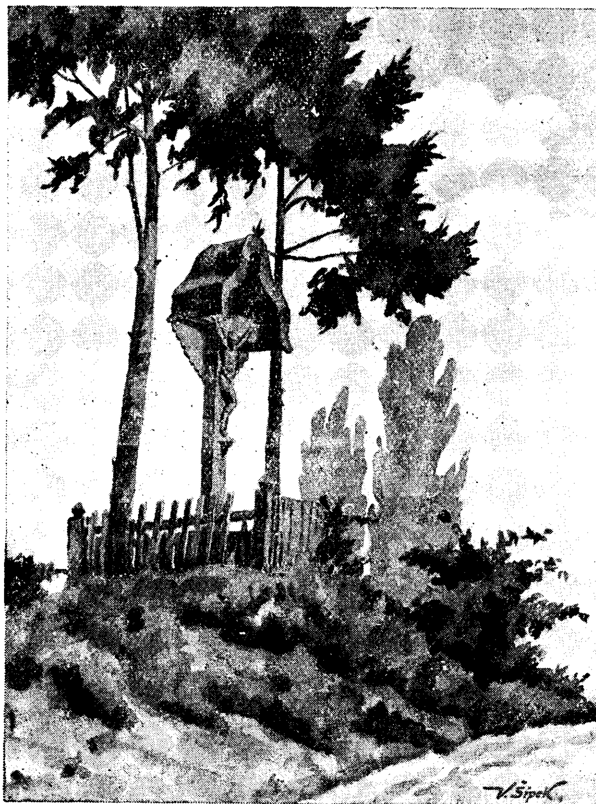
LUĐAK I PJESNIK

NAPISAO CARLO LINATI

Jednoga se dana po malom gradiću na otoku Siciliji raznijela munjevitom brzinom vijest, da je mladi markiz Ruperto di Vilama poludio. Čim je vijest donio neki nepovjerljivi sluga iz njegova dvora, brzo je doprla do ušiju besposlenih ljudi, kojima je glavno zanimanje bilo, da se zadržavaju i šeću po korzu. A što se vijest dalje širila, to je bila sve više iskićena raznim potankostima. Uveče je već cijeli svijet znao, da markiz luduje.

Reći, da se svijet tomu radovao, kao što se uvijek raduje tuđoj nesreći, bilo bi pretjerano, jer su markizi di Vilama bili obljubljeni. Stanovali su u dvoru, koji je bio jedini u tome mjestu i okolici, a imali su imetak od sto hektara zemlje, zasađene limunovima, narančama i maslinama, na kojem su mnogi nalazili posla.

Dakle onoga dana, kada se vijest raširila, stao je markiz još izjutra odavati čudne fantazije. Nije još bilo ni odzvonilo podne, a njemu je došla nevjerojatna misao: Sišao je u ključarnicu, uzeo ključeve od skladišta, u kojem je bilo smješteno ulje, te je ušao u skladište. Tu se nalazilo glavno bogatstvo markizove obitelji: bili su tu dugi redovi posuda napunjenih maslinovim uljem, kojega je bilo na stotine hektolitara. Markiz je rasvijetlio električnu sijalicu i sjeo na zemlju, nagnuo glavu, prekrižio ruke na prsima i ostao tako na jednome mjestu ne mičući se i ne govoreći ni riječi.

RASPELO
Naslikao V. Šipek

»Ali Ruperto!« zalama rukama markiza dotrčavši k njemu. »Što to radiš? Što ti je danas? O Ruperto, Ruperto!«

Dugo je ostala kraj njega plačući.

Nesretni markiz najedamput digne glavu, pogleda markizu luđačkim pogledom i reče:

»Ja sam lonac...«

Zatim se stane smijati i ceriti kao pravi luđak, a onda se zgrbi i ostane tako šuteći i ne mičući se.

»Ali što to bulazniš, molim te, razjasni mi... Ti si lonac... Ta valjda nisi poludio?« govorila je markiza.

»Ja sam lonac,« mirno je odgovarao markiz. »Upravo takav lonac kao i ostali lonci, koji se tu nalaze. Ja sam njihov drug.«

»Ali za Boga, ti si markiz Ruperto, ti nisi nikakav lonac,« vikala je markiza, koja od očaja skoro više nije znala za sebe.

»Ne, ne, ja nisam markiz, ja sam lonac,« ostao je markiz tvrdokorno pri svom.

Rekavši to ušuti markiz i stane energično odbijati navaljivanje, da se makne s mjesta, koje je bio zauzeo kao lonac.

Markiza je plakala, zaklinjala, čupala sebi kose, ali ništa nije pomagalo. Polako se već spuštalo i veče. Markiza nije htjela nipošto dopustiti, da joj muž noći u skladištu. Pozvala je sluge, da ga silom odnesu u sobu. Ali to je bilo nemoguće. Branio se i vikao tako očajno, da su morali odustati od svakog daljnjeg pokusa. Odlučiše, da će ga ostaviti tu, ali da mu olakšaju, pravit će mu društvo i donijeti mu dobru večeru.

Ali sad je došla nova neprilika. Markiz nije htio ni čuti o jelu. Logičan i dosljedan u zaključcima, kako to bivaju često luđaci u svojim mislima, odbijao je i najbolja jela, jer da lonac ne može ni jesti ni piti. Kadgod bi mu donijeli jelo, on je s odvratnošću odvraćao glavu.

Cijela ta stvar je prijetila, da će tragički svršiti. Markiz je tvrdokorno ostao pri svom. Bio je sav već izmršavio, požutio i bio sav zgrbljen od sjeđenja na jednom te istome mjestu. Glas o tom događaju širio se na daleko i široko, te su ljudi dolazili, da vide markiza, koji se pretvorio u lonac. Svi su ga iskreno žalili i davali markizi sve moguće savjete, kako bi mogla svoga muža izliječiti, ili barem ga navesti na to, da jede i dođe u svoju sobu. Kušali su ovo i ono, ali sve bez uspjeha.

Jednoga dana dođe u gradić neki pjesnik, u kojem je oživio spomen starodavnih trubadura. Putovao je od mjesta do mjesta i pjevao — većinom besposlenim ljudima — junačke i ljubavne pjesme prateći svoje pjevanje na gitari. Imao je duge kose, koje su mu se spuštale na snažna ramena, i sav je bio ogrnut u širok plašt, koji mu je davao izgled mušketira. Zvao se Cesarino.

Pjevao je najprije na glavnom uglu, a zatim je otišao u najjadniju krčmu, da objeduje. Tu ga je stigla sreća, da je doznao, što se dogodilo s markizom, a osim toga, da je markizica, — kad se uvjerila, da njenu mužu ne pomažu njene suze i jecanje, — obećala veliku nagradu onom, tko joj spasi muža.

Trubadur je cijelu noć mislio na taj događaj, a ujutro ode u dvor i potraži markizu. Reče joj, da zna način, kako bi mogao navesti markiza na to, da jede i zatim da se preseli u svoju sobu. Trebalo je samo, da ga odvedu markizu, a onda da mu na dani znak donesu jela.

»Pa pokušajmo i to...« reče markiza, bez znaka i najmanje nade.

Cesarino siđe u skladište i ne rekavši ni riječi i ne svraćajući uopće pažnje na markiza, koji je neprestano sjedio na jednom te istom mjestu kao pravi pravcati lonac, spusti se na zemlju u drugom kutu s protivne strane od markiza, spusti glavu, prekriži ruke na prsima, te je izgledao posve jednako kao i sam markiz. Svi drugi odoše, kako je bio odredio, pa su on i markiz ostali sasvim sami.

Najednom digne markiz glavu i zagleda se pozorno u svoga druga. Zatim vikne:

»Tko si ti?«

»Ja sam lonac,« odgovori pjesnik Cesarino hladno.

»Šta brbljaš, da si i ti lonac?«

»Da, i ja sam.«

Time je razgovor bio svršen. Cesarino je i dalje bio lonac u svome kutu, a markiz u svome.

Kad je došlo vrijeme, koje je Cesarino bio unaprijed naznačio, pojavi se sluga noseći razna jela, sve jedno bolje od drugoga, i postavi ih bez ijedne riječi pred Cesarina, koji je s neviđenom brzinom stao jesti zalijevajući masna jela izvrsnim vinom.

Markiz digne iznova glavu i stane pažljivo promatrati svoga druga, kako jede i pije, dok napokon nije progovorio:

»Što to radiš?«

»Jedem!« odgovori Cesarino gutajući i trgajući zubima proždrljivo pečeno pile.

»Kako to? Ti si lonac, koji jede?«

»Da, ja sam lonac, koji jede.«

Markiz se skoro skamenio od čuđenja, kao da se pred njim pojavio sasvim novi svijet.

»A jesi li ti zbilja pravi lonac?« javi se markiz iznova.

»Dakako, pravi pravcati lonac!«

»Pa jedeš?«

»Jedem.«

A markiz će nato:

»Pa onda ću i ja jesti.«

Sluga, koji je stajao uz vrata s drugim poslužnikom, donese mu odmah jela.

Markiza je plakala, ali sada već od radosti.

Nakon jela doveo je pjesnik Cesarino markiza u njegovu sobu i dao mu gitaru, da na njoj zasvira.

Tako je pjesnik Cesarino dobio nagradu. Markiza ga je zadržala na svom dvoru, da joj pjeva i da joj u teškim prilikama bude u pomoći.

ČOVJEK I MORE

NAPISAO STJEPAN GOTVALD

Već se primitivni čovjek nastanio blizu mora, iako je ono bilo razdvojni i neprijateljski faktor u njegovu životu. Malo pomalo upoznavao je čovjek ono silno morsko blago, pa je nastojao da ga što više iskoristi, te ga je to još više vezalo uz more. Tada mu uspije izgraditi barku, galiju pa jedrenjaču, konačno parobrod i tako je čovjek zavladao morem. Ono više nije razdvojni faktor, već most, koji spaja sve kontinente i preko kojega čovjek može putovati cijelim svijetom. Zato more spada među najvažnije čimbenike, koji su utjecali na razvoj kulture. Pa i kolijevka naše kulture jest naš Jadran.

No more djeluje i na naš organizam. To su već opažali stari narodi, pa su preporučavali bolesnicima i starijim ljudima da idu na more. Iskustvo nas uči, da more djeluje povoljno na tijelo i na dušu. — Osobito je potreban boravak na moru onom čovjeku, koji ima teško intelektualno zvanje, koji kraj naporne službe ne dolazi na čisti zrak i nema dovoljno odmora. Onaj svježi morski zrak, pogotovo onaj jutarnji zrak nad morskom pučinom obiluje kisikom, a to je onaj plin u zraku, koji vrlo povoljno djeluje na naša disala, srce i krv. Kupanje u onoj slanoj vodi, koja ima vrlo mnogo mineralnih sastojina, također povoljno utječe na naš organizam. Osobito korisno djeluju na čovječje tijelo one kratke ultraljubičaste zrake, kojima obiluje zrak na obali morskoj, jer se one osobito jako odrazuju od morske površine. Radi toga donekle morsko djelovanje sliči onom u visokom gorju. Često puta dolazimo na more posve klonuli, tromi, oslabljeni, bez teka, ravnodušni, a nakon stanovitog vre-

S velikih svečanosti u Novoj Gradiški

Mjeseca lipnja o. g. doživjela je Nova Gradiška niz lijepih proslava. Nastojanjem zač. kanonika i novogradiškog župnika preč. Petra Pavišića podignut je u Novoj Gradiški novi samostan sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga. Prve su sestre svečano dočekane 12. lipnja, a njihov je samostan blagoslovio 22. lipnja preuzv. zagrebački nadbiskup dr Antun Bauer. — Istih dana dovezena su u Novu Gradišku u svečanoj povorci dva velika zvona za župski zvonik. Šest okićenih volova vuklo je sagovima i cviječem iskićena kola, na kojima su se vozila nova zvona, a pratile su ih mlade župljanke i nepregledno mnoštvo naroda. Posvetu zvona obavio je 20. lipnja preuzv. biskup dr Salis Sevis, koji je tih dana u Novoj Gradiški d'jelio svetu potvrdu.

1. Zgrada novoga samostana čč. sestara. 2. Biskup dr Salis-Sevis blagosilja novo zvono. 3. Svečana povorka sa zvonom. 4. i 5. Sa sv. potvrde, koju je obavio dr Salis-Sevis. 6. Nadbiskup dr Antun Bauer polazi da blagoslovi novi samostan čč. sestara. 7. Prve redovnice novoga samostana.

mena, koje smo proboravili na moru, svega toga nestaje. Vraćamo se kući opet osvježeni, ojačani, veseli, okrijepljeni i puni volje za rad.

Razumije se, da i na moru i s morem valja biti oprezan i ne pretjeravati ni u kupanju, ni u sunčanju, ni u veslanju i t. d., jer ukoliko to koristi, može sve to u pretjeranoj mjeri tijelu i naškoditi. Osobito sunčanje mora biti postepeno i oprezno!

Ali more djeluje i na našu dušu. Kolike li radosti i veselosti donosi onaj čas, kada ugledamo ono azurno morsko plavilo, kada se vozimo vlakom k moru. A opet ono uzburkano more, ona strahovita sila morskih valova, kako nas zanosi i čeliči naše samopouzdanje. Goethe u svom Faustu kaže: »Veliko more oslobađa duh naš.«

Kako li opet uživamo vožnjom po mirnom moru! Kako nam dušu napunja miljem, blagoti i zadovoljstvom prizor, kada za mirnoga vremena promatramo, kako u opal mora tone ona narančasto crvena užarena lopta ili kada se mjesec kupa u onim poput zlata žutim talasima uzbibanog mora! Ili zar nas ne umiruje, skoro uspavljuje onaj jednolični šum valova, koji se odbijaju od obale, i ono kotrljanje šljunka sa obale za vrijeme široka ili južine. A mi, koji imamo lijepo more, lijepu obalu, okoristimo se prirodnom blagodati: naš je Jadran vrlo slikovit i zgodan za oporavak i odmor.

PROLJEĆE

ROMAN JEDNE OBITELJI
Norveški napisala Sigrid Undset
Prevodi Kruno Krstić (NASTAVAK.)

»Bože nebeski,« pomisli Torkild, »kani li ona da prosjedi ovdje čitavu noć?«

On se upravo spremao da otprati gospođu Lied do kuće, kad dođe inžinjer Lied po ženu. Trebalo je sada popiti još čašicu whiskya. Bila su skoro tri sata, kad su otišli.

Dok su Roza i Brita skupljale i iznosile čaše i tanjure, ostali su Torkild i Brita na čas sami u sobi.

»Sviđa li vam se gospođa Lied?« upita ona.

Torkild se nasmiješi, ali ne odgovori. Podbočio se laktom na naslon stoca i zagledao nepomično u djevojku. Nešto ga je gotovo protiv njegove volje nagovorilo, da ustanovi, da li je ona što shvatila... i koliko.

»Ne čini li vam se, da se Roza jako promijenila?« upita on odjednom.

»Već je davno, kako sam je posljednji put vidjela,« reče Brita. »Već smo navikli na to, da se prijatelji nakon vjenčanja promijene.« Ona na čas ušuti zatim doda tiho: »Ona sigurno mnogo trpi radi gubitka djeteta.«

»Ona sigurno mnogo tripi radi gubitka djeteta,« mislio je on idući u Rozinu spavaonicu, u kojoj su sada oboje spavali; Brita je spavala u njegovoj sobi na drugoj strani hodnika, koju je on nakon Rozina porođaja za se zadržao. Razmišljao je o tim riječima, kao da traži ispriku za Rozu... ispriku za ono, što je možda Brita opazila. Je li Roza s Britom razgovarala o njihovu braku? Nije nikada prije ni pomislio na to, da bi ona nekom trećem mogla što povjeriti o njihovu odnošaju. Oćutio je odjednom neku mučnu neizvjesnost... možda ni u svom domu nije siguran pred tuđim očima, koje ga promatraju, a da on to i ne sluti. To mu se činilo sasvim nevjerojatnim... nekako nije pristajalo Rozi... Ali on o njoj nije ništa drugo znao... ništa pouzdano, osim toga, da je ponižena...

I ona uđe u sobu. Dugo vremena ne progovoriše ni riječi. On je već bio u krevetu, kad se Roza pletući kosu za noć susrela s njegovim pogledom u ogledalu:

»Zar si se što srdio u gradu? Večeras nekako nisi osobito dobre volje...?«

»Ne, nipošto. Samo sam umoran... Mislio sam, da ta čeljad uopće ne će otići...«

»Da, Mary se uvijek tako zadrži beskonačno dugo.«

Roza je bila isplela pletenice i prebacila ih preko ramena. Pospremila je toaletni sto, svukla se pomnjivo slažući svaki komad odjeće. Zatim je upalila svijetlo na ormariću i ugasila sobnu svjetiljku, hodala još neko vrijeme tamo amo... skinula nekoliko lonaca s cvijećem, koji su bili na prozoru na pod i digla sa zemlje Torkildov prsluk, koji je bio kliznuo sa stoca.

»Torkilde..., ti uvijek držiš sat u džepu od prsluka... to je strašna neurednost! I uvijek zaboraviš da ga naviješ!«

Rekavši to izvadi ona i svoj džepni sat, da vidi, da li ga je navila.

»Ne čini li ti se,« reče odjednom Torkild, »da je vrijeme, otkad smo vjenčani, jako oslabilo tvoje poštovanje prema meni?«

Roza se naglo okrene:

»Što ti pada na pamet! Ne ćeš valjda pomisliti, da bih se ja usudila na onaj način govoriti... o meni i o tebi?« Ona na čas ušuti. »Zaista, Torkilde, s tobom se više ne da izdržati! Ma što ja rekla ili učinila, ti odmah tražiš neke lične aluzije i nekakvu uvredu...«

»Ja da tražim?« upita tiho Torkild.

»Dà, tražiš, a da možda ni sam ne znaš. Ja se jedva usuđujem da progovorim dvije riječi... svaku riječ, koju hoću da kažem, moram da premjerim i vagnem, nema li možda u njoj nešto, što bi ti mogao loše razumjeti ili shvatiti kao uvredu prema tebi...«

Ona legne u krevet, ali ostavi upaljeno svijetlo.

»Oprosti, Rozo,« prošapta Torkild i potraži svojom rukom njezinu. Ona mu je na čas pusti, ali je zatim blago povuče k sebi.

»Torkilde, ti na ovaj način i sebi i meni ogorčavaš život,« reče ona u tonu blagog prijekora. »Ne smiješ tako. Nijedan čovjek ne može izaći na kraj sa životom... kad je tako preosjetljiv kao ti...«

»To je sve stoga, jer te tako silno ljubim...«

»Dà, znam.« Ona se primakne bliže k njemu i ogrli ga oko vrata i počne ga lagano gladiti svojim mekanim rukama.

»Pa i ako me voliš... ne bi li mogao da budeš malo mirniji? Zar ćeš radi takvih sitnica rastrgati sve ono, što nas veže? Torkilde, život će nam obojici postati strašno nesnosan, budeš li ti svaku glupost tako tragično shvaćao...«

On pomisli: među nama nema ničega, što bi meni bilo sitno i glupo. Ali je osjećao njene sitne poljupce na svojoj kosi. I s bolnom pokornošću pomisli: »Ona ima pravo. Ja sam onaj, koji sve uništava kojekakvim sumnjama. Morao bih da vjerujem samo njenom milovanju i ničemu više...«

»Dragi, dragi,« šaputala je ona. Poduprla se malko na lakat i gledala ga u lice: »Kako su ti tužne oči...«

Ona ga poljubi u oči. Ali se on odjednom sledi. Tako piše u nekoj knjizi, pomisli on. To je negdje čitala... do vraga, gdje to baš tako piše? Ipak, kad je on htio da se oslobodi iz njezina naručja, ona ga je čvrsto zagrlila i gladila ga dalje blago, kao da ga tješi... dok joj on nije poljupce uzvratio.

Kad je usnula, on je još dugo bio budan. Svi dojmovi te večeri slili su se u njegovoj duši u neki zagušljivi osjećaj žalosti i dosade...

F I L M

Prihodi Charlie Chaplina. Za filmskog glumca Chaplina je ustanovljeno, da ima 8 milijuna dolara (oko 450 milijuna dinara) godišnjega prihoda. Svoj golemi imetak ulaže on u državne papire i akcije velikih poduzeća, samo nekoliko stotina tisuća dolara čuva u gotovu novcu.

Njemački film o Crnoj Gori. Jedno berlinsko filmsko poduzeće izrađuje jedan zabavni tonfilm, kojemu se radnja događa kod Durmitora u Crnoj Gori. Glavnu ulogu crnogorske djevojke igra slovenska filmska glumica Ita Rina, koja je sredinom srpnja bila u Zagrebu i otišla s filmskim operaterima u južne krajeve radi toga snimanja. U Zagrebu su prije toga pogledali film »Durmitor« od dra Gušića, iz kojega smo i mi donijeli prošle godine više slika. Po tome filmu nastojali su se i ovi Nijemci orijentirati za snimanje svoga filma. Samo je poteškoća, kako će se popeti na Durmitor, jer nema prohodnih puteva, pa je i dr Gušić sa svojom pratnjom prigodom svoga snimanja samo uz najteže napore dopro tamo.

VII.

Torkild je katkada i sam mislio, da boluje od nekakve pretjerane osjetljivosti, kojoj ne bi smio popuštati. Od vremena do vremena dolazili bi mu časovi, kad je to svoje uvjerenje, da s njim i s Rozom loše ide, smatrao iluzijom. Njihov zajednički život nije se razvio onako, kako je on to sebi zamišljao. On je mislio, da će oni svoj trajni zajednički život osjećati otprilike onako, kako je gospođa Wegner na vidljiv način uvijek osjećala prisutnost svoga djeteta... mislio je, da će u njihovu domu vladati neprekidno blagdansko raspoloženje. Istina, takvog braka nije nikada vidio. Većinom je dapače opažao, da u braku dvoje ljudi jedno drugo vrijeđaju i bivaju vrijeđani, tako da bi bilo nemoguće i zamisliti, da se dvoje, koji su se tako svađali, na ulici pozdrave, kad ne bi bili bračni drugovi. Dvoje ljudi obasiplju jedno drugo najgorim pogrdama, sretaju se psovkama i nepovjerenjem, vladaju se nepristojno i bezobrazno... a kad su jedno drugome odrekli svaku čast i vrlinu, opet se grle i ljube, kao da ništa nije bilo.

Između njega i Roze nije naprotiv nikada došlo ni do jedne oštrije riječi. Čak i onda, kad su jedno drugome i što gorko rekli, nikada se nisu ogriješili o opća pravila pristojnosti. A zapravo je među njima rijetko i dolazilo do gorkih riječi. Ako je njihov život i postao siv i svakidašnji, sastojao se svakako od mirnih radnih dana.

Novembar je te godine bio neobično lijep. Kad bi Torkild jutrom odlazio u tvornicu, bila je šuma siva od mraza a sunce bi se crtalo kao crvena kugla kroz zimsku maglu. Poslije preko dana bilo je nebo većinom vedro, zamrzli putovi bi se zacrnili, a sunce je otapalo mraz; po rijet-

kim šumicama, u kojima je na stablima i grmovima visjelo zadnje uvelo žuto lišće, crvene bobice i šipci, uvijek se čulo kapanje i svjetlucala se mokrina. Ali nakon sunčeva zapada opet bi zahladilo, a magle bi se kao tanak, bijeli dim slegle na livade uz rijeku. Kad bi se Torkild pred veče u mraku vraćao kući, stršile su iz kuhinje i blagovaonice zrake svijetla kao čvrsti žuti stupovi u noć.

Roza više nije izlazila, da ga u hodniku pozdravi; doviknula bi mu iz kuhinje: dobra večer. U lijepo uređenim sobama bilo je svijetlo i toplo, na prozorima su cvale bijele, ružičaste i žute hrizanteme. Tad bi došla Roza, pozdravila ga većinom veselo i najavila, da će danas nešto izvrsno dobiti za ručak. Ona se skoro kao dijete ponosila svojim jelima. A doista je i bila postala neobično valjana i marljiva domaćica.

Ipak se katkada njega nekako neugodno dojimalo, što se ona uvijek bavila kućanstvom. Nakon jela bi ga često zamolila, da joj nešto odsvira, ali bi zatim usred komada odjednom otrčala u kuhinju. Kuhala je i spremala u flaše jako mnogo voća, povrća i pekmeza, tako mnogo, da to nije nipošto bilo u razmjeru s opsegom kućanstva. Pekla je kolače, koje je ona sama slabo ili nikako jela, tako da su oni dobro dolazili samo služavci i Liedovoj djeci, koja su često k njima dolazila. Mnogo je toga slala također siromasima i bolesnicima u župi.

Ako bi katkada iznimno ostala čitavo vrijeme poslije ručka uz njega, radila bi kakav ručni rad: plela ili krpala... činilo se, kao da ne može ni časa da bude bez posla. Torkildu se pričinjalo, kao da taj neumorni rad ima samo da uguši duboki nemir u njenoj duši.

Činilo se katkada, kao da se umorila i zasitila svoga posla. Jednog je dana Torkild došao i bio dočekan kao i uvijek izjavom, da će danas za ručak biti nešto izvrsno. Bila je to francuska juha s peršinom i pudding od mesa i variva. Torkild je hvalio jelo, kako je najbolje znao, i uzeo puddinga dva puta.

»Dä, moram priznati, da je izvrsno... ti si postala nevjerojatno vrsna kuharica...«

»Veseli me, da to opažaš,« reče ona glasom, koji nije zvučao osobito ljubezno, a malo zatim doda:

»I ti si postao nevjerojatno velika izjelica...«

Torkilda su te riječi neugodno iznenadile. Ali je on odlučio da čuva mir i zato samo vrlo mirno reče:

»Tako? Dakako, ja vrlo mnogo cijenim udoban život. A za to se ti brineš, kako treba.«

»Ja činim sve, što mogu..., kad mi je to već zvanje. Na sreću me taj posao i zanima. Ali svejedno me katkada spopane jad..., kad ti tu sjediš i jedeš i uživaš, kao da na svijetu nema ništa zanimljivijeg od jela...«

Roza ga izazovno pogleda preko stola. Ali Torkild ne odgovori ni riječi, svrši ručak, zaželi joj dobar tek i ode u salon. Ona pođe za njim, nalije kavu i pruži mu njegovu šalicu. Zatim odjednom sjedne na naslon njegova stoca, prihvati mu lice rukama i zagleda se u nj:

»Oprosti, Torkilde! Bila sam prema tebi nepristojna... naprosto nepristojna.«

On podigne oči i pogleda je.

»Žao mi je,« progovori opet Roza.

On je privuče k sebi na krilo i tiho upita:

»Što ti je odjednom palo na pamet?«

Ah... djevojka je prala pokrivač za spremku, onaj zeleno vezeni, a zatim ga je ostavila u vodi za ispiranje, tako da je sasvim poblijedio, premda joj je već sto puta rekla, da nikada bojadisane stvari ne ostavlja u vodi...

Torkild se glasno nasmija.

»Od svega toga je najljepše, da ja pudding od mesa uopće ne podnosim. Ovaj je dakako bio odlično spremljen... ali ja nikako ne trpim, da jedem ono, što je već prije prežvakano...«

Ona je mirno i poslušno sjedila na njegovu krilu kao mala djevojčica, koja je bila neuljudna, pa su joj oprostili.

Odjednom reče:

»Torkilde, ako odmah telefoniraš u grad, moći ćemo možda još da dobijemo karte. Vrlo mi je žao, što jučer nisam htjela ići. Još ćemo prispjeti, ako se požurimo...«

Radilo se o nekom koncertu, na koji je on jučer htio da pođe. Ali Roza nije bila raspoložena..., a njemu se nije dalo da ide sâm. Ispostavilo se, da još ima karata, i oni otrčaše gore u sobu da se brže bolje presvuku.

»Ta sve je to glupost,« mislio je, dok je bio u sobi i brijao se. »Smiješno je, da čovjek uopće na to misli. Ona se sirotica srdila radi svog dragog pokrivača pa je morala da svoj jad na nekome iskali. Čovjek se, kad je oženjen, mora priviknuti na takve stvari. Bilo je budalasto s njegove strane, što je takve sitnice kao tih par srditih riječi toliko uzeo k srcu...«

Ona uniđe u njegovu sobu u svojoj svjetlosivoj i crvenoj opravi i zamoli ga, da joj pomogne da se zakopča.

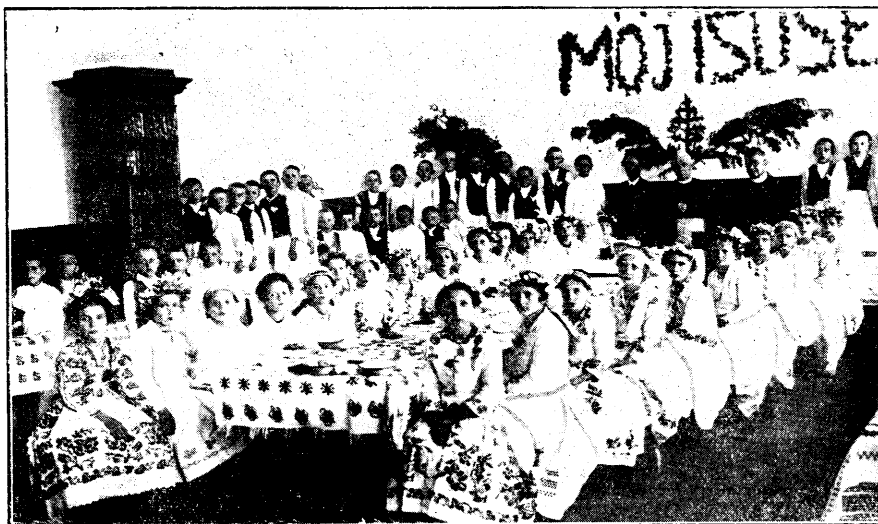
»Nikada nisam imala haljine, kojoj bih se više veselila, nego ovoj..., tako je lijepa, da se i tebi sviđa,« reče ona i poljubi ga u znak zahvalnosti, kad je bio gotov s kvačicama i kopčama.

Torkilda je oduševila jedna talijanska pjanistica. Poslije koncerta su u gradu večerali i odvezli se autom kući. Opet je nastupilo jedno doba, kad je njihov život obasjavao odsjev dobrog prijateljstva iz nekadanjih dana...

(Nastavit će se.)

PRVOPRIČESNICI IZ ČUČERJA

kod zajedničkoga doručka, koji im je priređen nakon ovogodišnje prve sv. Pričesti

U pozadini na slici župnik-dekan Franjo Matošić, Mons. Milan Crnek i učitelj Košutić

BRETONSKA OBITELJ

Napisao René Bazin — Preveo V. Sušilović

On vrlo velik, ona vrlo malena, čovjek i žena, obadvoje Bretonci stare rase, sjedili su na vrhu brežuljka na kućnom pragu, s glavom naslonjenom na dlanove. Sunce je bilo na smiraju. Crveni rub tanak kao vreteno, mnono milja dug, mjestimice jedva zarezan dalekim valovitim uzdizanjem tla, dao je naslutiti neizmjernost horizonta, koji je bio pred njima. Ali odatle skoro više nije dolazilo svijetlo ni na pahuljaste oblake, koji su zastirali nebo, ni na šumu u Lorgesu, gdje su dolinice i obronci nestajale u izmiješanom talasanju. Oblačne klupe na nebu, maglene klupe u naboru lišća, sve je bilo namješteno u istom položaju i sve je spavalo. Od vremena do vremena prolazio je oštri miris, noćni dah šume. Tri stotine metara od kuće na kraju je šumâ jedna ledina sličila smeđoj mrlji. Bilo je tamo zatim jedno slabo polje crnog požetog žita i bliže mala kamena strmina zasijana žutilovkom, gdje se nalazio neznatni majur Ros Grignon.

Bili su siromašni. Kad se vratio iz vojske, on je uzeo za ženu mornarevu kćer, sluškinju u župi Yffiniac, koja je malo udaljena od župe Ploenc. Ona je imala nekoliko stotina franaka uštednje i pod svojom kapom s nadignutim krilima poput ciklamina cvijeta veoma nevine i vrlo živahne oči. On nije ništa imao. Nije li vojnik, koji se vraća iz vojske? Ali, on ju je sigurno odabrao više radi toga, što mu se sviđala, nego radi njezina novca. A kako je bio poznat kao dobar radnik, marljiv u poslu, mogao je dobiti u zakup četiri hektara slabe zemlje, dvadeset stabala jabuka, kuću sastavljenu od štale za kravu i jedne sobe za ljude, pod istim slamnatim krovom, debelim jedan metar, koji je bio sav smeđ od mahovine: ukratko, majur Ros Grignon. Ipak se slabo isplaćivalo. U šest godina, otkako se oženio, rodilo mu se troje djece, od kojih je zadnji, Joel, imao pet mjeseci. Za velikih radnih dana mati je jedva mogla pomoći mužu kod kopanja, sijanja, plijevljenja, žetve. A zob se slabo prodavala, crnog je žita bilo skoro sasvim nestalo u kući, i hlad od šume, duboko korijenje od hrastova i od korova učinili su slabu žetvu.

Najavljivala se mirna i vlažna noć, kao mnoge koncem rujna. U sobi se za Ivanom Louarnom i njegovom ženom čulo pravilno udaranje kolijevke, koju je Noemi, djevojčica od pet godina, ljuljala vukući za konopac. Ona je uspavljivala Joela. Čovjek i žena nijesu se micali. Neodređnih pogleda, reklo bi se, da gledaju, kako se iznad šume umanjuje rub crvenog svijetla. Kapljice rose klizući se po slamnatim cjevčicama padale su čovjeku na vrat, a da on nije na to pazio. Otvarajući svoja prsa svježem lahoru oni su se odmarali bez misli, osim ako to nije bio uvijek prisutni san o bijedi, koja se više ne dijeli i koju, kad je previše trajala, svako ostavlja za se.

Udaranje kolijevke prestade, i dijete, slabo uspavano, stade vikati. Žena okrenu glavu prema unutrašnjosti sobe.

»No, ljuljaj, Noemi! Zašto ne ljuljaš?«

Ništa ne odgovori. Blaga buka pletene vrbove kolijevke ponovno započe. Ali otac će iza sna, u koji je bio zaduben:

»Trebalo bi kravu prodati.«

»Dä, prihvati žena, trebat će je prodati.«

Nije to bilo prvi put, da su oni tako govorili, da odvedu na tržište jedinu živinu iz štale. Ali očekujući drugo spasonosno sredstvo, ne znajući koje, oni se nijesu nikad odlučili, da to učine.

»Trebalo je prodati prije zime,« nadoda Louarn.

Zatim ušuti. Mali je Joel bio zaspao. Nikakva se buka nije dizala iz majura ni iz ogromnog polja, koje se unaokolo prostiralo. Sunčano svijetlo na zapadu postalo je tanko kao nit. Bio je to čas, kad životinje, koje traže plijen, vukovi, lisice, skitnice kune dižući se iz guste šume sa ispruženim vratom naslućuju noć, i odjednom otresajući svoje šape počnu otvoreno trčati uskim stazama.

† TOMAŠ BAT'A

Dne 12. srpnja o. g. u šest sati u jutro podigao se poznati tvorničar cipela T. Bat'a, da poleti avionom u Švajcarsku zbog nekog posla. No neoprezni okret volanom sa strane pilota natjerao je aparat na tvornički dimnjak — i T. Bata je našao smrt u cvijetu svojih godina i snage. Tomaš Bata bio je velik poklonik avijacije, koja mu je omogućila, da što više skrati vrijeme posvećeno trgovačkim putovanjima. On je avijaciju propagirao, materijalno ju je pomagao, sagradio je za sebe u blizini Zlina velik dobro uređen aerodrom, nabavio je 10 avijona, zahtijevao je od svojih odgovornih namještenika da nauče pilotirati i sam je učestvovao u dalekim i teškim vazdušnim putovanjima.

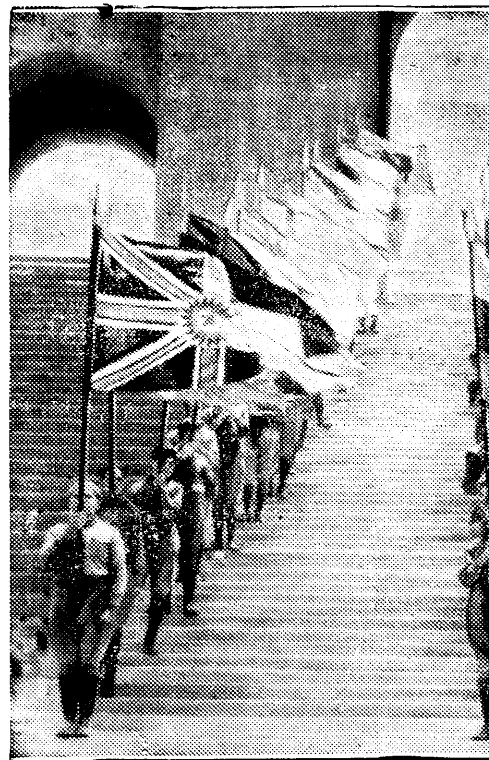
T. Bata se rodio 3. travnja 1876. godine u porodici siromašnog obućara u Zlinu i od ranog djetinjstva je pokazivao ljubav prema tom poslu i veliki dar za pronalaske u oblasti produkcije. Svoju karijeru fabrikanta počeo je izradom i prodajom cipelica za djecu. Godine 1894. podignuta je u Zlinu mala tvornica obuće T. Bate, u kojoj je radilo 300 radnika. Još prije svjetskog rata je Bata bio u Americi, upoznao se s američkim metodama rada, podvrgao ih je kritičkoj analizi i primivši mnogo štošta iz njih preradio ih je na svoju ruku prilagodivši ih evropskim mogućnostima. Batina konstruktivna inicijativa je došla do cvjetanja poslije svjetskog rata, kada je počeo propovjedati neminovnost ukidanja poratne špekulacije i zavađanje zdravih metoda rada u industriji. Broj radnika u Batinim zavodima je sa 2.000 ljudi u posljednje vrijeme porastao na 20—25 hiljada ljudi.

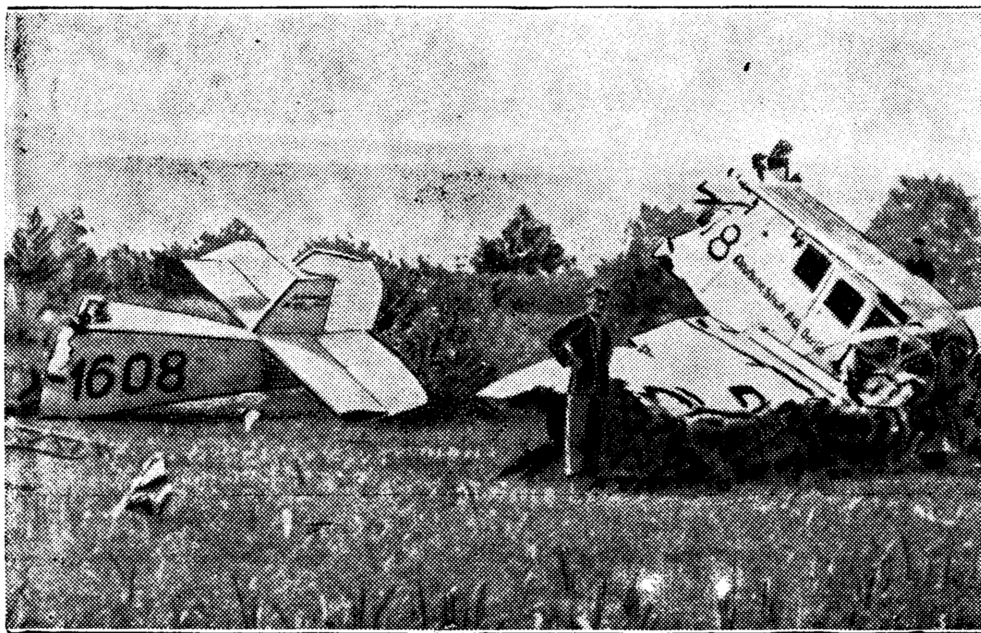
TOMAŠ BAT'A,
nastradao 12. srpnja o. g.

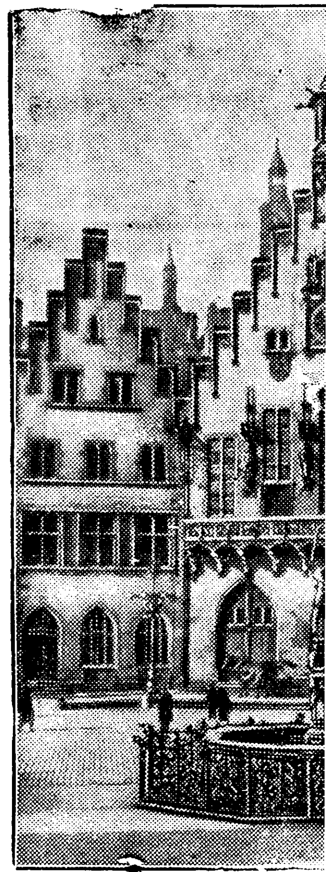
DR GETULIO VARGAS,
predsjednik Brazilije, protiv kojemu je buknula revolucija

U LOS ANGELESU JE 30. S
SPORTSKA
Prije svečanosti pravljene su pokusne prired
baratanje zastavama svih država, koje u
pred glav

RUŠEVINE, U KOJIMA JE NASTRADAO TOMAŠ BAT'A
Lijevo se vidi otrgnut rep, a desno kabina aviona, kojim se T. Bata vozio. Kabina nije oštećena, no Bata nije bio u njoj nego uz pilota, s kojim je zajedno poginuo

FRANKFURTSKA
u kojoj se održao XI. njemačk
preko 30 h

D O G A Đ A J I

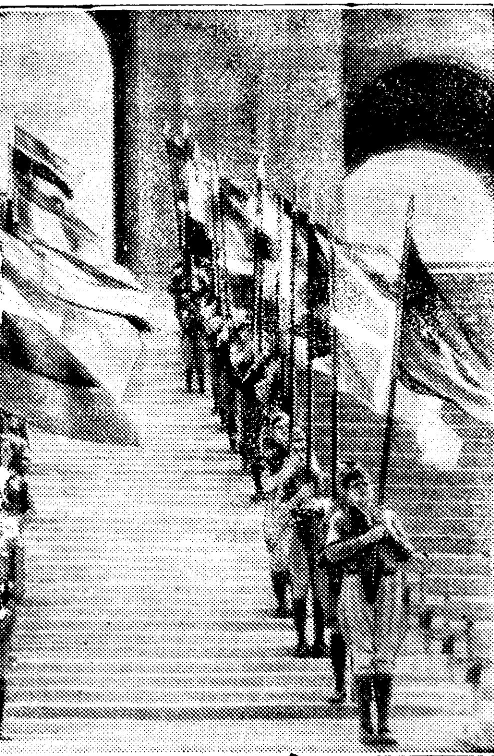
U SRPNJU

12. Najveći tvorničar cipela Čeh Tomaš Bát'a stradao životom prigodom avionske nesreće nedaleko svoje tvornice u Zlinu u Čehoslovačkoj. — U Ogulinu se pred slikom čudotvorne gospe od Zdravlja dogodilo čudo: dijete, hromo od rođenja, prohodalo.

13. U Francuskoj raspisan književni natječaj od 2000 franaka za najljepšu pripovijest, koju napiše dijete ispod 13 godina, ali uz časnu riječ, da kod pisanja te pripovijesti nije nitko odrasli pomagao. — U Budimpešti je uhvaćen jedan 20-godišnji provalnik, koji je izveo već 15 raznih provala, a ustanovljeno je, da to nije nitko drugi nego madžarski književnik Ladislav Szallay, koji je dapače bio dobio već i jednu književnu nagradu.

14. Između Argentine i Urugvaja prekinuti diplomatski odnosi radi toga, što Urugvaj zaštićuje argentinskoga bjegunca generala Toranzo, koji je bio duša neuspjeloga prevrata protiv argentinske vlade predsjednika Uriburu. — Otvoren unionistički kongres u Velehradu. — Predsjednik belgijske vlade podnio ostavku. — Najveći park svijeta, New-York-Conney Island, izgorio je s cijelom četvrti kuća uza sve to, što je 17.000 njujorških vatrogasaca nastojalo požar ugasiti. Izgorio i dječji dom, u kom je bilo 500 djece, ali djeca su za vremena spašena. Cjelokupna šteta iznosi 5 milijuna dolara (oko 280 milijuna dinara).

15. De Valera i Mac Donald sastali se u Londonu na dogovor o rješenju irsko-engleskoga spora, ali je dogovor ostao bez uspjeha.

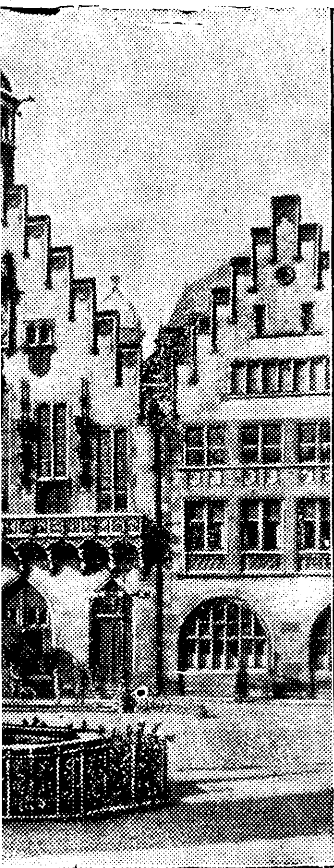
RPNJA OTVORENA VELIKA
LIMPIJADA
za svečani otvor. Naša slika prikazuje pokusno
stvuju na olimpijadi i kojih ima 58 na broju,
m stadionom

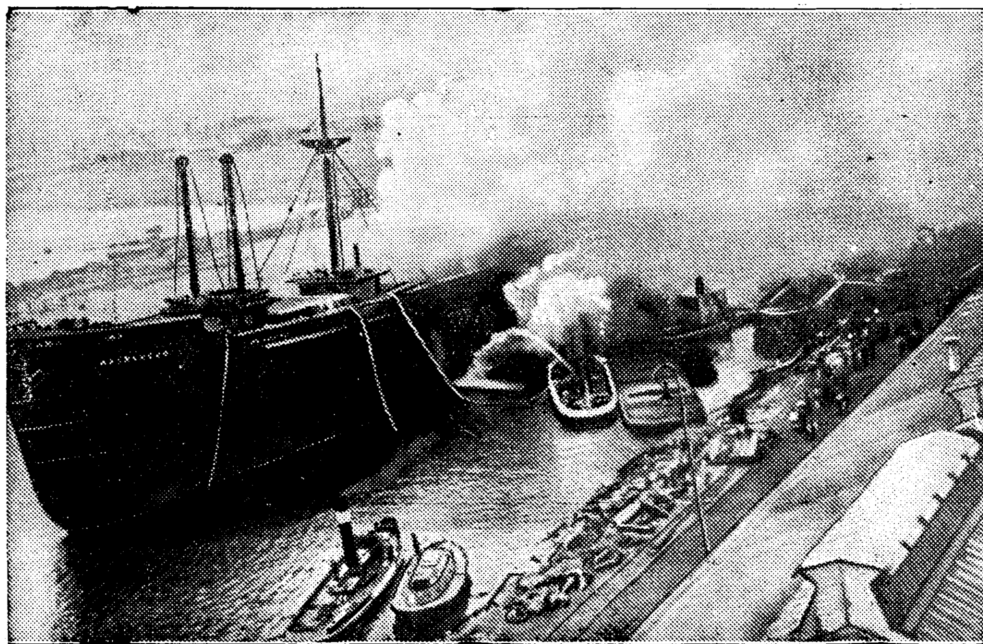
KING C. GILLETTE,
američki izumitelj aparata za brijanje,
umro je u 77 godini života

DE VALERA,
predsjednik irske vlade

IJEĆNICA „RÖMER"
pjevački festival uz učestvovanje
ada pjevača

VELIKI POŽAR U ANTVERPENSKOJ LUCI U HOLANDIJI
U antverpenskoj luci došlo je do požara skladišta drva, koji je obuhvatio dosta veliki opseg
Vatrogasci grada i okolice ugušili su požar, ali su štete ogromne

ČUDESA PRIRODE

Naša je zemlja napučena velikim mnoštvom sitnih organizama, za koje većina ljudi ni ne zna. Pa ipak moramo promisliti, kolikogod su oni neznatni i maleni, da je velika njihova vrijednost i uloga u našem životu. Svima je poznata važnost nekih mikroba, koje prostim okom ne možemo vidjeti, a koji ipak neprestano vrše važne svoje utjecaje na razvoj našega tijela.

HADRIJANOV LUK U RIMU — Naslikao H. Fischbeck

No ne ću danas da govorim o tim mikroorganizmima, nego o organizmima, koje i prostim okom možemo zapaziti, a koji su ipak s obzirom na svoju ulogu prava čudovišta prirode. Ta sitna bića su male školjke »miliole«, koje su mnogo doprinijele pri izgradnji Evrope.

Svak pozna i svak je vidio u različitim knjigama slike golemih pretpotopnih životinja. No ako dobro promislimo, uvidjet ćemo, da te goleme životinje nisu a ma upravo ništa pomogle geološkim promjenama. Naprotiv sitna bića, koja i dandanas ostaju nezapažena i za većinu ljudi nepoznata i bez vrijednosti, napraviše pravu revoluciju u izgradnji svijeta. Ta su sitna bića sazidala brda, presušila mora, stvorila nizine. Eto i neznatne školjke »miliole«, koje nisu veće od zrna prosa, nego koje su redovito mnogo manje, stvorile su čitave lance gora i dolina. Od kamenja sa tih gora zidaju se danas čitavi gradovi. Prema naučnom istraživanju francuskih učenjaka proizlazi, da je veći dio palača i kuća u Parizu sagrađen od tih sitnih školjki, koje su tijesno jedna s drugom srasle. Tako možemo mirne duše smatrati veliki Pariz sastavljen od mikroskopskih školjki. Iz analize kamenja slijedi, da u kubičnom centimetru ima do 96 sitnih »miliola«.

Drugi mekušci, ponešto veći od »miliola«, ali od jednake važnosti kao i one, zovu se »numuliti«. I oni nam ostaviše trajne spomenike, koji ne zaostaju za velebnim palačama Pariza: ovjekovječiše se u glasovitim sfingama i piramidama egipatskim. Ime im proizlazi odatle, što imaju oblik diskoida i što su slični kovanom novcu (»numisma« znači novac). Veliki su kao leća. Njihova djelatnost u formaciji našega globusa ispoljila se ponajviše u tercijaru. Čitav niz arapskih i egipatskih gora sastavljen je upravo od tih školjaka. Kamenje, kojim su sagrađene egipatske piramide, doneseno je iz tih gora i prema tome sastavljeno od samih »numulita«. I gorje u Libiji sastavljeno je od njih.

Pored tih bića treba spomenuti i »infuzorije«, koje su se u nekim geološkim periodama uvelike razvijale i imale važnog udjela u stvaranju tla. Prema računu naučenjaka Ehrenberga u kubičnom palcu ilovače može postojati katkad više od jednog milijuna tih živih bića. »Infuzorije« sa svojim kremenastim okosnicama također su izgradile čitave lance gora. U sjevernoj Americi postoji grad Richmond, koji je sazidan na terenu sastavljenom od infuzorijskih okosnica.

RIM SE MODERNIZIRA

NAPISAO HRVAT IZ RIMA

STARI FORUM ROMANUM U RIMU

Rim, nekadanja, stara prijestolnica Pape i Papinstva, modernizira se. Fašistička vlada nastoji zatrti što više ono obilježje, koje je Rimu dala tisućljetna papinska vladavina i dati mu moderniziranjem novo obilježje, obilježje fašističke vladavine. Poslije 1870. godine uopće nema više po rimskim ulicama, trgovima i palačama ploča s natpisima njegovih pravih vladara, Papâ, koje su otada ograničili najprije na njihovo Vatikansko zatočište, a danas na državicu — Vatikanski Grad. A sada se mjesto nekadanjih papinskih posvuda koče obnovljeni znakovi rimskog carstva — svježanj prutova sa sjekirom — despotski znak fašističkog režima.

Rim se dakle modernizira. Stare, sredovječne, uske uličice moraju da ustupe mjesto novim, širokim, ravnim ulicama. Na Janikulu nije dosta da bude sam glasoviti otimač Rima Garibaldi, koji mrko gleda na Vatikan, nego i njegova nezakonita žena Brazilijanka Anita: prvi podignut u doba framasonerije, koja je od Pape otela Rim, drugi u doba nakon nedavnog izmirenja Sv. Stolice i talijanske vlade. I u tome se vidi duh, koji zapravo danas vlada u Rimu. U tom Rimu, koji diže spomenike i nezakonitim ženama, Mussolini hoće da stekne neumrlu slavu kao osnivač modernog Rima. I zbilja većina knjiga po rimskim knjižarama nosi naslov »Roma di Mussolini« (Musolinijev Rim). On je naime »duhovni otac«, kako se sam nazvao u senatu 17. ožujka, »novog regulatornog plana Rima«. Duhovni je otac, jer dakako nije on izradio nacrte, nego arhitekti. »Zapovjedio je,« pišu engleske novine, »i za šest mjeseci gradski su arhitekti donijeli kompletne nacrte.« Jasno je dakako, da nisu savršeni, rekao je Musolini, bilo zbog toga, što je to teško, bilo zbog delikatnosti takvog problema, bilo zbog toga, što mrtvima nije dano da budu savršeni, a i zbog toga, što ga je izradila komisija, a Napoleon je često govorio, da jedan obični general može dobiti bitku, dok ih i više dobrih mogu izgubiti. Svakako plan je gotov, te se i provodi.

Glasovita je »rimska slikovitost«, gdje ta slikovitost znači viseće tralje, rublje sa prozora, prljave i tamne ulice, po kojima se uvijek prevlače gladne mačke, gradski život Rimljana, koji jako naliči životu Istočnjaka. Ta prljava i nedostojna »slikovitost« mora da izgine u ime pristojnosti i higijene i u ime ljepote prijestolnice, Jer Rim, u kojem je svako doba ostavilo svoju karakteristiku, treba da i u doba modernosti zasjaji novim stilom.

S moderniziranjem Rima vrlo je velika žurba. Kasno su se na to sjetili, pa sada grozničavo rade na tom, da većina plana bude gotova za proslavu desete godišnjice »pohoda na Rim«, koju fašisti slave ove godine u listopadu. S tim nesamo da hoće da urede Rim, nego da još više oduševe Rimljane, pokazujući im, kako se fašizam brine za ljepotu Vječnoga Grada, za slavu Italije i za dobrobit naroda dižući s tako velikim radnjama nezaposlenost golemoga mnoštva po rimskim ulicama. Glavno je ipak to, da Rim nekadanje, staro sjedište Pape i kršćanstva, dobije što vidniji karakter svojih današnjih oholih gospodara, koji zapravo u moderno ruho zaodijevaju stari poganski duh iz doba rimskoga carstva, baš kao što to i simbol njihove vlasti, sjekira u svježnju, jasno pokazuje.

COLLOSSEUM IZ DOBA RIMSKOGA CARSTVA U RIMU

MAJKA I DIJETE

KAKO ĆEMO NAUČITI DJECU DA JEDU?

Majke se često tuže, da su na sto muka sa svojom djecom zbog hranjenja. Toj poteškoći može biti više uzroka i različitim se putevima može odstraniti.

I. Možda ste upravo vi, majke, i nehotice navikle svoju djecu na zao običaj, da se klone i bježe od hrane. Ispitajte svoju savjest prema ovim pitanjima: 1. Da li vi bez prestanka uznemirujete djecu da jedu i da opet jedu? Vrlo je moguće, da svakog obroka vaša djeca postaju glavno lice male drame o hrani. A djeca vrlo rado žele da budu centar pažnje i zanimanja — i eto jednog uzroka, da se nećkaju kod objeda. 2. Da li vi govorite o njemu ili o drugim osobama, dok ga hranite? Ako to radite, dijete će nastojati, da bude »važno« i sve će raditi samo da na tom položaju ostane. 3. Da li mu vi stavljate hranu u usta i onda, kad je već došao na stupanj razvoja, da može i sam to da radi? Bolje je, da pustite, neka se malo i polije juhom i neka preokrene zdjelu, nego da ga naučite da u svemu ovisi o vama i da postane hirovit. 4. Da li ima u vašoj obitelji kakva osoba, koja stalno pravi neprilike i prigovara hrani ili se nećka kod svakog obroka? Ako takva osoba postoji, moguće je, da se djetetu sviđa da ga imitira.

II. Možda vaš način hranjenja djece nije dobar. 1. Treba djetetu dati jednostavnu hranu, koja je hranljiva i lako probavljiva. 2. Da li puštate svoje dijete, da kuša sve ono, što jedu odrasli? Dijete, koje pije vino, alkohol, kavu i jede odveć jako začinjena ili odveć ošećerena jela, gubi normalni svoj tek. 3. Da li mu pružate prikladnu hranu i ne u preveć velikoj količini? Dijete se gadi na jela, koja su lošeg izgleda i katkad se boji od preveć glomazne porcije. 4. Da li dajete djetetu da jede u određeno vrijeme? Dijete ne smije ostati dugo vremena bez hrane, ali ako između obroka jede, može lako da prenatrpa i pokvari želudac.

III. Pomanjkanje teka kod djeteta može biti znak pokvarenog nervnog sistema. 1. Dijete u bijesu ili žalosti ne jede rado i slabo probavlja. Ako u takvom raspoloženju dijete odbija hranu, nemojte ga brutalno siliti da jede, nego najprije nastojte da ga oslobodite tog pogibeljnog uzbuđenja. Nema boljeg probavnog sredstva od dobrog raspoloženja. 2. Ima li u vašoj obitelji neprikladnih prizora za vrijeme jela? Takvi prizori stvaraju uzbuđenja, koja mogu djetetu oduzeti volju za jelom, a ako se češće ponavljaju, mogu posvema pokvariti njegov probavni sistem. 3. Da li probuđujete zavist kod jednog vašeg djeteta time, što njemu uskraćujete neku hranu, a tu istu hranu opet dajete drugom djetetu? Ako zbog zdravstvenih ili drugih razloga ne smiju sva vaša djeca uzimati istu hranu, treba da ih uvjerite (u koliko je to moguće), da je taj vaš postupak nužan i da na svaki način otklonite zavist ili bilo koje drugo čuvstvo, koje može nastati kod djece zbog takve »nepravde«.

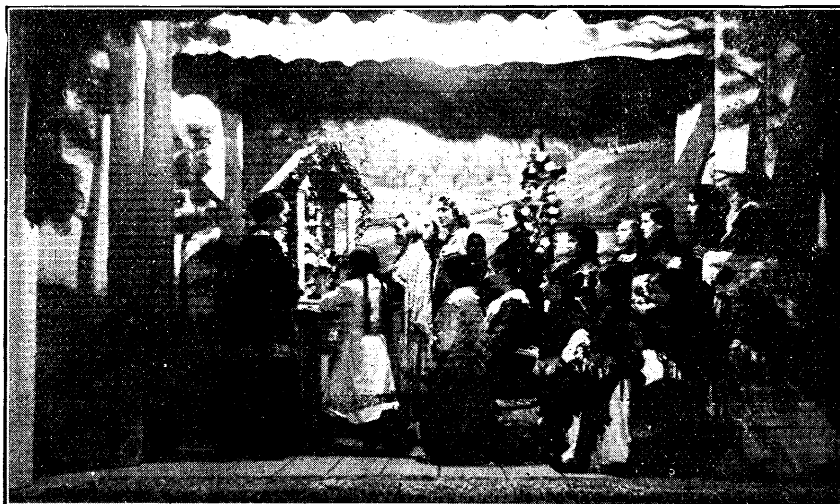
Hranjenje djece vrlo je važan problem za svaku majku. Ona treba da zna, kakvu hranu smije u koje vrijeme da pruža svojoj djeci, no još je važnije, da samu djecu nauči poznavati jednostavnu i dobru hranu, koja će biti najprikladnija za njihov organizam. Posebna je umjetnost pronaći način, kako će se vladati djecom uopće i upravljati ih prema pravilnom razvoju duše i tijela, a hranjenje sigurno igra jednu od vrlo važnih uloga u toj umjetnosti, koja kao i mnoga druga teška pitanja čekaju pravilno rješenje — od majke.

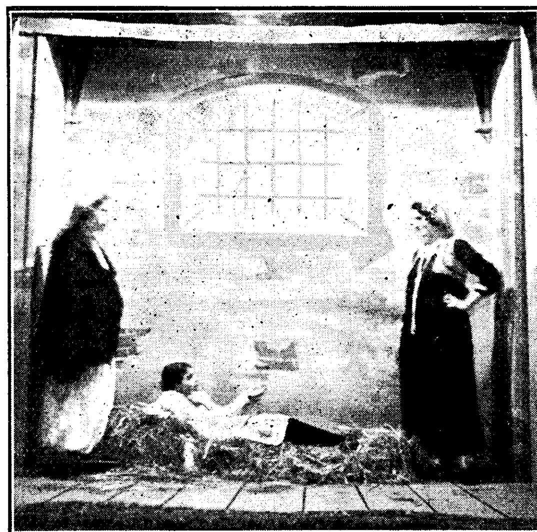
PUČKA POZORNICA

MATASOVIĆEVE »DVIJE MAJKE« IZVEDENE U CERNIKU

Donosimo slike s jedne krasne diletantske izvedbe u Cerniku u Slavoniji. Još proljetos dne 10. travnja o. g. upriličila je Marijina kongregacija djevojaka u Cerniku diletantsku priredbu, na kojoj se prikazivao igrokaz »Dvije majke« od Matasovića. Igrokaz je izveden na sveopće zadovoljstvo i sa mnogo ljubavi od sviju članica pred dupkom punom dvoranom. Kako je odziv bio velik, morale su članice na sveopću želju isti igrokaz ponoviti odmah slijedeće nedjelje.

Već ove dvije slike, što ih s te izvedbe donosimo, pokazuju, kako je ona doista bila lijepa i s mnogo ukusa inscenirana i uvježbana, što služi na čast glumicama i onima, koji su predstavu uvježbali.

Gore:
ŽIVA SLIKA KAO ZAVRŠNI PRIZOR IZ GLUME „DVIJE MAJKE“ OD ANTUNA MATASOVIĆA

Desno:
ZORA U TAMNICI BIHAĆKOGA PAŠE
Prizor iz trećega čina glume „Dvije Majke“ od Antuna Matasovića
S diletantske izvedbe u Cerniku u Slavoniji

ŽENSKI SVIJET

Gospođe bez sluškinja. Kao što je to u Americi tako i u Parizu rad u kući poskupljuje, te su gospođe primorane da same rade u kući. Što dalje ide, sve je manje obitelji, koje imaju kuharicu u kući. Gospodarska kriza je i u imućnoj Francuskoj prisilila gospođe, da rade kućne poslove. »Djevojke za sve«, koje su u kući radile više poslova, pomalo su izašle iz mode. Najmljuju se dvorkinje samo za prije ili poslije podne, koje spreme stan i niže poslove, a iza toga idu kući.

Ideal američkih žena u — zatvoru. Nedavno je u Americi vršen izbor idealnog muškarca. Žene, koje su jedine tu imale riječ, izabrale su bankovnog ravnatelja Th. Currana. On je po vanjštini potpuno odgovarao svim zahtjevima, koje je postavila komisija natječaja. Osim toga je izabran kao idealni muškarac i radi toga, što nije pušio, igrao, pio ni kartao, a k tome je bio marljiv i vrlo razborit. Rodno mjesto Currana je tim događajem bilo tako veselo, te su mu htjeli postaviti spomenik. Ali zamislite sada razočaranje, kad se doznalo, da je ideal američkih žena — u zatvoru, jer je pronevjerio pô milijuna dolara.

Američka žena. Opće je mnijenje, da američka žena ugledno mjesto i čast, koje zauzima u životu, može zahvaliti svojoj poduzetnosti duha, koja je mnogo pomogla pri pionirskim radovima u Americi. U borbi s različitim poteškoćama, koje su morali svladavati naseljenici, svojom požrtvovnošću, radom i odlučnošću stekla je američka žena poštovanje muškaraca, koji su joj priznali jednakopravnost. Svi profesori tvrde, da su američke djevojčice, koje se odgajaju po zavodima, njihovi najbolji učenici. — Evropski pisci često tvrde, da Amerićanka u duševnom pogledu nadmašuje Amerićanina. Muški se moraju posvetiti svojem zanimanju, a žena i po svršetku nauka može lako još više da obogati svoje zvanje. Amerićanka je stalnih načela, od prirode živahna i plemenita, ne bez temperamenta, dobro načitana i naobražena. Osobito ju zanimaju politička i društvena pitanja. Zato je Amerićanka u svemu jednakopravna muškarcima, sva zvanja su joj pristupačna a k tome u životu, što je inače vrlo rijetko, posve samostalna.

Nagrada za eleganciju. Svake se godine u Parizu natječu dame za prvenstvo u eleganciji. Tom prilikom prvakinja bude nagrađena odlikovanjem Grand Prix. Ove godine je ta čast zapala gospođicu Robertu Cusey, bivšu francusku kraljicu ljepote. Što je najzanimljivije izabrana prvakinja se često pokazuje s velikim ruskim hrtom i vele, da je jedno drugome vrlo dobro pristaju. Šteta, što i njezin hrt nije dobio istu nagradu, da se tako službeno prizna i njegova elegancija!

Dijamantni jubilej hrvatskoga svećenika

U selu Dragancima kod Čazme proslavio je u lipnju ove godine šezdesetu godišnjicu svoga misništva dugogodišnji župnik i začasni prisjednik Duhovnog stola preč. Josip Antolković. Jubilarac je rođen godine 1848., a primio je sveti red god. 1872. od kardinala Mihalovića. Služio je kao kapelan po mnogim mjestima u Hrvatskoj. Za župnika je imenovan u Orehovici, a od god. 1904. nalazi se kao župnik u Dragancima, gdje je evo dočekao čil i zdrav svoj dijamantni jubilej. Brojni njegovi prijatelji, župljani i znanci raduju se tom slavlju i mole Svevišnjega, da dičnog Nestora hrvatskog svećenstva poživi još na mnoga ljeta, da se nauživa zasluženog priznanja i da s veseljem gleda na bogate plodove, što iznikoše iz sjemena, koje je on u dugogodišnjem svom radu neumorno sijao na njivi Gospodnjoj. C. N.

Župnik u Dragancima kod Čazme, prigodom njegove 60. godišnjice misništva

KUĆANSTVO

Priredivanje voćnog soka. Svaka domaćica može sebi prirediti izvrstan voćni sok. Način pravljenja je posve jeftin, a time dobivamo posve zdravo, izvrsno i hranljivo piće. Sok taj pomiješan sa običnom vodom, ali još bolje sa »selterovom«, izvrsno je sredstvo protiv razdraženosti, umornosti i naprezanja. Osim toga može se upotrebiti za umaku pudinga i t. d. Dobiva se ovako: Uzmi na 3 litre jagoda, malina, ribiza ili kupina, a i posve zrelih trešanja bez koštice, 2 litre vode i 40 grama vinske kiseline. Ovu najprije rastopi u vodi, pa onda vodom polij voće, a posudu čvrsto zatvori. Poslije 24 sata procijedi se voće kroz čistu bijelu krpu. Sad se sok polagano miješa, i dok se miješa, dodaje mu se malo sitnog šećera. I opet se zatim ostavi na miru 24 sata u dobro zatvorenoj posudi. Poslije toga pretoči se sok sa taloga. Sok se ulije u boce, otvor se poveže krpom, te se boce odnesu u hladan prostor, najbolje podrum. Poslije 3 do 4 nedjelje treba boce čvrsto začepiti. Ovakvim se postupkom aroma i finoća soka bolje sačuva nego li kuhanjem. Pošto smo soku dodali dosta šećera, ne trebamo kuhati.

Prokuhanu vodu mnogi smatraju neškodljivom. Stoga mnogi kuhaju vodu, pa kad se ohladi, onda je piju mjesto obične vode. Dokazano je novijim istraživanjima, da uvijek to ne stoji, ma da su kuhanjem uništene skoro sve bakterije, koje se nalaze u vodi. Grijanjem se naime istjera iz vode i sav zrak, koji se nalazi u vodi, pa voda postaje uslijed kuhanja teško probavljiva. Nadalje se kuhanjem gubi iz vode i jedan dio vapnene soli, a time postaje voda neukusnom. Zato kuhanjem vode za pilo možemo napraviti više štete nego koristi. I. S.

Mali krastavci u octu. Male krastavce dobro obriši, metni u zdjelu, dobro posoli i pusti da stoje 30 sati, a u to vrijeme ih nekoliko puta okreni. Nato ih opet obriši, složi u bocu čvrsto jedan uz drugi. Između njih metni zelenog lišća od višnje, vinove loze i kopra. Zalij prokuhanim octom, koji načini iz 1 decilitra octenog eksenca i 1½ litre vode te komadića šećera. Zaveži pergament-

KUHINJSKI RECEPTI

Fine okruglice od krumpira. Umijesi tijesto od četvrt kg kuhanog i pasiranog krumpira, 10 dkg maslaca, 2 cijela jaja, soli i malo zelenoga peršina, koji je vrlo fino isjeckan. malo mrvica. Tepsiju namaži maslacem, načini male okruglice, umotaj svaku u mrvice i naslaži ih u tepsiju. Na svaku okruglicu metni malo maslaca i peci u pečenjari, dok lijepo ne požute.

Švicarski odrezak. Odrezak, otprilike 4 cm debeo, izdube se u sredini, pa se u taj otvor stavi smjesa od fino isjeckanih sardelica, kopra, luka, posve malo limunove kore i limunova soka. Meso se zatim složi tako, da prekrjie tu smjesu, zatim se posoli i umoči u brašno te peče u vreloj masti (ili maslacu). Servira se s krumpirom. S. A.

ZA DOBRU DJECU

POSTOLAR MATE I NJEGOV SIN

NAPISALA IVKA KRŠUL

Postolar Mate, ako ga nije ništa zadržavalo, sjedio je na drvenom, starom tronošku i krpao cipele. Katkada bi učinio i koje nove novcate, ali to je bilo čudo za cijelo selo i govorilo bi se o tome nekoliko dana. Isprva stizale su mu danomice narudžbe, jer u ono doba nije bilo nadaleko postolara i moralo se ići u grad po obuću. Ali malo pomalo, ljudi uvidjeli, da im i od tog jedinog postolara slaba korist. Naručiš li cipele, pitaš dan za danom, — nije ni počeo, jer mu baš uzmanjkalo kože, koje nije ni naručivao. Kopito mu ili preveliko ili premaleno, pa onda, eno se baš kumi Urši prohtjelo, da kolje prase, pa zove, a da koga će, nego njega — postolara Matu, da joj dođe. Ne zna nitko tako živinu zaklati, da se ne muči dugo, kao on. Kumu Andriji vino se uzmutilo, mora da se i tamo prigleda, a kumi Kati, valja da se ošiša ovca. Kum Ive eno uzvrpoljio se, jer mu se noću ušuljala lisica u kokošinjak, mora da se postave kliješta, i tako redom, sve je našeg čikicu više zanimalo od njegova zanata.

Imao je postolar Mate i ženu, a Bog ga obdario sa — ništa manje nego — sedmero djece. Djeca sva zdrava kao dren, nisu baš ni sita uvijek, ali veli se, da Bog sirote sam hrani, i lišca im bila crvena, kao jabučice. Žena svaki dan govori:

»Mate, pusti susjede, radi svoj posao, ako ne možeš sam, uzmi još koga u pomoć. Vidiš, i sin nam Joško baš svršio školu, trebalo bi, da promisliš i o njemu. Uzmi ga k sebi u zanat. Okani se pustih razgovora po selu; selo će i bez tebe ostati čitavo. Dječica naša svaki dan sve više osjećaju nevolju tvoga nemara.«

Ali Mate haje i ne haje, nakupilo mu se u radioni dosta stare obuće, da radi dan i noć, jedva bi svršio za mjesec dana. Otare ruke o svoju pregaču i odgega se do kuma Šime. Eto mu se baš danas okrmila krmača, pa mora, da se prigleda.

A sin Joško sve ovo gleda. Vidio on, kako majčica često guta suze, izmorena, a opet ne će, da je djeca vide. Zna Joško, da otac nije loš, ne pije, kao stric Ilija, ali eto, ne mili mu se raditi. Joško se je još kao dijete sjedeći u kakvom zapećku igrao postolara. Našao neki mali, drveni batić, komadić stare kože, pobrao po podu male radione par prebitih klinaca i tukao je sate i sate, namještao kožu i govorio:

»Eto, gotove čizme, gospodine krčmaru, a za vas, kuma Luce, eto, fine papuče. O, i vi ste ovdje, gospodine učitelju! Čekajte, kad budem velik, radit ću, hoću, i za samog gospodina župnika.« Mali Joško, danomice, kad bi otac radio, gleda, motri, kako otac premeće kožu, moči, mjeri, reže. Malo srce ne da mu mira, peku ga, bole, majčine suze, sjeo bi i on za ćakin stol, radio, baš marljivo radio, da vidi, kako se majčine oči sretno smiješe. Ali kako će, otac uzme koji komad, okrpi ga, a oči mu sve bježe kroz vrata, sve misli su mu po selu, jedva zakrpi koju staru cipeletinu, već nestane.

I danas oca nema, a radiona puna svakojakih podrtina. Sjedne Joško na tronoščić, uzme prvu cipelu, što mu bila najbliža i sve prevrće po njoj. Vidi on, treba popraviti pete. Nagledao se on dosta svoga ćake, motrio mu svaki kret, pa mogao bi da pokuša. Nađe komad tvrde kože, omjeri, odreže komad i namjesti. Uzme svrdlo, batić, klince — i počne. Teško mu je, još mu ruka nevješta, a prsti nejački, slabi. Ali on zna, da je svaki početak težak. Zabija hrabro naprijed, već se pomalo i oznojio, više od straha, da ne pokvari posao, nego od rada. Teško mu, ali on radi neumorno, i ne vidi, da ćako ulazi, da staje i gleda. Gleda postolar Mate svoje dijete i sve mu nekako milo, nešto mu stislo srce, u očima mu nešto bljesne, čisto i sjajno, kao neko nadahnuće.

»Ej, Joško, a što ti radiš?«

»Eto, ćako nagomilalo vam s
znam ja, ne možete vi sve sam
malo pomognem.«

»Lijepo, sinko! I tebi se ba

»Mili mi se, ćako, a i treba,
bih ja mogao naučiti dobro
ćako. Pa da radim, da mnog
nem kupiti majci toplu mara
haljinice, a braći tople kapu
sretniji od mene!«

Mati sve nekako toplo oko
uhom i kao u neprilici prevrće
i on sjedne. Čini mu se, da ga
razumom prekosilo, prodrlo u
blje od njega. I postolar Mate
život ćaskanje sa susjedima, luta
kanje iza tuđih vratiju, već da je
Pričini mu se, da on nije nikad uzeo
ozbiljno. Ugleda ženu kako prolazi dvorište.
tek sada opazi, kako je pogurena, izmorena radom, pogled mu prođe mimo nje i opazi dječicu svoju, sitnu, u zakrpljenim odjećicama, sa bosim, zamazanim nogama, i sve to pričini mu se kao teška opomena. Uzdahne teško, kao da se budi iz dugog, dugog sna.

Prošla je od tada godina dana. Uđeš li u radionicu postolara Mate, osjetit ćeš neko naročito zadovoljstvo. Mate reže, kroji, zapovijeda, a oko njega pomoćnici i dva naučnika. U manjem, sa bistrim, plavim očima, prepoznat ćeš Joška. Sad već spretno prebire po obući.

Sa dvorišta dopire veseli smijeh djece i zvonki glas: »Pi-pi-pi; na — koke — na,« to majstorica dozivlje perad, a iz glasa joj osjećaš sreću blagostanja i zadovoljstva. Postolar Mate radi neumorno od jutra do mraka. Isprva se selo čudom čudilo toj promjeni. Sada već svaki sa štovanjem gleda postolara Matu, a selom veselo škripuću cipele iz njegove radionice. Kada Mate prođe ulicom i čuje njihovu škripu, čini mu se, da svaka cipela škripne drago i milo ime njegova Joška.

Š A L E

Velika vrućina. A: »Danas je velika vrućina!«
B: »Jest. Ja sam bio na Cetini, pa — neba mi! — pri kraju vre.«
A: »Vjerujem ti, jer mora da je tamo i tvoja glava uzavrela.«

Nastavite. Bogat, ali škrt trgovac oboli i prijatelji mu svjetovaše, neka ide liječniku dru Sliću, koji da je odličan specijalist.
»Sigurno je jako skup?« upita trgovac.
»Za prvi prijegled računa sto dinara, za dalje ordinacije po šezdeset.«
Trgovac je dobro promislio i otišao specijalisti. Predstavio mu se: »Opet sam tu po treći put, gospodine doktore!«
»No, no, samo izvolite nastaviti, kako sam vam posljednji put preporučio,« reče liječnik, koji ga je odmah prozreo.

Ne ustaje. »Kad gospodin običaje jutrom ustajati?«
»I to mi je pitanje! On uopće ju-

'ra je ravno go-
'odio k oltaru.«
preuzela vod-

darica: »Maro,
pa vidi, ima

»Ne, on nema
:čje. Baš sam

azlika između

grabe iz tuđeg

zovu slugama
, »baš se tu vidi
vice: Goreg ne-
iema.«

.n. »Još prije jedan
da sam anđeo, a sad
atiš račun za moj novi

obro, ali otkad anđeli nose šešire?«

Bračni raj. »Dakle, kako se osjećaš u braku?«
»Kao u raju, dragi moj.«
»Oh, pa ti si pravi sretnik!«
»Da. Ja i moja žena nemamo baš ništa da obučemo i neprestano smo u strahu da nas jednog dana gazda ne baci iz stana.«

Misli unaprijed. Lijepa naivka se sprema sa svojim mužem na more.
»Zašto, molim te, nosiš sobom crnu haljinu?« upita je prijateljica.
»To ima svoj razlog,« odgovori naivka. »Moj muž, moraš znati, slabo pliva.«

Milo za drago. »Tatice, kupi mi novu bebu!«
»Po noći se ne može, jer su dućani zatvoreni.«
Za kratko vrijeme zovne tata kćerkiću:
»Dušice, dođi bliže i poljubi svog taticu.«
»Noćas se ne može, jer su moja usta zatvorena.«

Presporo. On: »Ženo, kupio sam karte za kazalište.«
Ona: »Vrlo lijepo — odmah se idem oblačiti.«
On: »Hajde, počni što prije, jer karte su za sutra.«

A N E G D O T E

Francuskom glumcu i dramatiku Sachi Guitryju dogodila se za predstave neugodnost: jedan glumac se iza kulisa morao ustrijeliti, ali samokres nije opalio. Zaludu je Guitry čekao na pucanj. Kad je vidjeo, da nema ništa iz čekanja, promijenio je ulogu.
»Pravda je išla svojim putem. Nesretnik se objesio.«
U isti tren samokres opali, a Guitry ravnodušno nastavi:
»I pravda je pobijedila. Drugi ga čovjek odmah ustrijelio.«

Za koliko se vremena postaje umjetnikom? Neki bogati Parižlija zaželi od slikara Witlera da ga slika. Cijenu slici ustanovili su na 30.000 franaka. Kad je slika bila gotova, nećkao se taj bogataš da ju plati, jer da je kratko vrijeme rađena. Stvar je došla pred sud. Sudac upita naručitelja: »Nije li slika možda pogrešno naslikana?«
»Ne, dapače je vrlo dobra.«
»Ima li na njoj štogod, što vam se ne sviđa?«
»Ne, ni toga nema.«
»Nije li slika prema pogodbi premalena?«
»Ni to nije, gospodine suče, nego mi se čini da je preskupa za to, što je napravljena u vrlo kratkom vremenu. Niti dva sata nisam sjedio, a slika je bila brzo gotova.«
Taj se uzrok učinio sucu opravdadim, pa reče umjetniku: »Čujte me, dragi majstore, recite mi, koliko ste vremena utrošili, dok ste sliku napravili?«
Umjetnik se malo zamisli te reče: »Dva sata... i trideset godina.«
Na to sudac osudi Parižliju da plati pogođenu svotu.

DOBRIJANOVA LOVINA

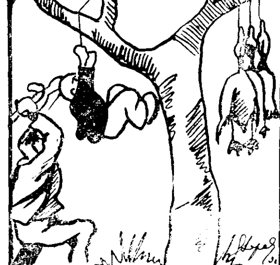
Naš Dobrijan kao ribar
nadaleko slovi,
niko ne zna poput njega
da ribice lovi.

Udice se milo sjaje,
teče bistra rijeka,
a naš čika sa obale
na lovinu čeka.

Ali mjesto ribe tečne
on nam guske hvata,
pa sad s njima zrakom leti,
nogama lomata.

I na koncu dobri čika
visi s njima skupa,
a gazda ga dugim štapom
nemilice lupa...

MODA

1. 2. 3.

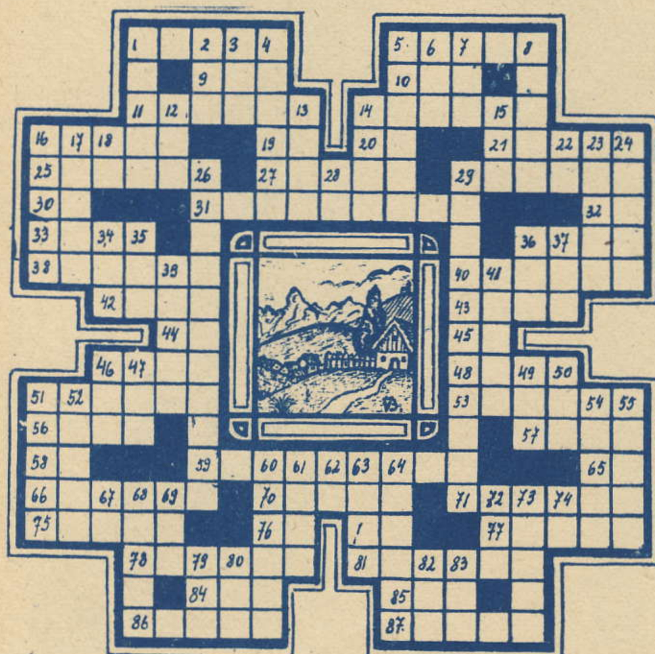
ZA HLADNE LJETNE DANE: 1. Crni vuneni kostim s bijelom točkastom bluzom iz crepe de Chine. Crne kožnate rukavice, bijelo opšivcne oko prstiju. — Dugi plašt iz modrog vunenog krepa. Bijele kožnate rukavice s bijelim cvijetom. Šal i moderna kapica iz modrobijelog svilenog krepa. — 3. Svijetlo-modra haljina iz vunenog krepa s bluzom iz cvjetnastog crepe de Chine.

Ilustrovani tjednik „Obitelj" izlazi svake nedjelje. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 3 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed. Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji", Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Cek. rač. pošt. šted. br. 33.536. „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Zagreb, Deželićeva ul. 2.

Z A G O N E T K E

1. Križaljka

Sastavio *V. Buble*, Trogir

Vodoravno: 1. Poznati matematičar. 5. Sastav. 9. Tri vokala. 10. Sat (tal.). 11. Duh (fr.). Vrst pjesništva (obr.). 16. Kovina. 18. Dva konsonanta. 20. Kratica. 21. Mjesto u Bosni. 25. Meteorološki faktor (obr.). 27. Prijedlog — lice iz bliblije. 29. Glasoviti astronom. 30. Kratica za »drugu godinu«. 31. Otmjeno, ukusno (tuđ.). 32. Dva slova iz kratice itd. 33. Slavenski narod. 36. Loža (fr.). 38. Franc. fizičar. 40. Grčki filozof. 42. Kumir. 43. Engl. plemić. 43. Zamj. 45. Inicij. »ilirca«. 46. Visoravan u Aziji. 48. Muham. svećenik (obr.). 51. Grad u Italiji. 53. Mjesto blaženih. 56. Egip. božica. 57. M. ime. 58. Inicijali srpskog pisca. 59. Gripa. 65. Dva vokala. 66. Srpski pjesnik. 70. Filozof novijeg doba. 71. Veliki umjetnik. 75. Mjera za jakost struje. 76. Lat. veznik. 77. Franc. fizičar. 78. Prijedlog + Ž. ime. 80. Onaj koji se bavi pticama. 84. Grad u Evropi. 85. Kukac. 86. Miomiris. 87. Pravilo propis (tuđ.).

Okomito: 1. Učenik (fr.). 2. Stožer (obr.). 3. Franc. sat (fon.) 4. Veliki Botaničar. 5. Grčki filozof. 6. Krv. (slov.). 7. Mjera (obr.). 8. Morska životinjica. 12. Pleme (tur.). 13. Ostaje u snijegu. 14. Lice iz dubr. pastirski igara. 15. Jedna od posljednjih riječi Isusovih (obr.). 16. Poredak, red (tuđ.). 17. Prokop ispod jemlje. 18. Zamj. (obr.) 22. Kratica. 23. Čisto — bez omota — (tuđ.) 24. Znak, red (tuđ.). 26. Naš pripovjedač. 28. Prijedlog. 29. Čestitka, poklon (tuđ.). 34. Oblik od »spati«. 35. Oblik od »ići« (132.). 36. Bolest na pšenici. 37. Kratica. 39. Odulja pjesnička pripovijest. 41. Prostorije (tuđ.). 46. Veznik. 47. Go, nag (fr.). 49. Protivnost ratu. 50. Prijedlog. 51. Mjera. 52. Vjera. 54. Uzor, cilj (tuđ.) 55. Ž. fr. ime (s jednim »n«. 60. Hladnokrvnost (tuđ.). 61. Kolutasto koraljno grebenje (obr.). 62. Lat. veznik. 63. Pisac basna. 64. Poznati astronom. 67. Dva konsonanta. 68. Naš pisac. 69. Božica srdžbe. 72. Uzvik. 73. Ž. ime. 74. Dva vokala. 79. Ptica. 80. Naša rječica. 82. M. ime. 83. Ljepota.

2. Magični kvadrat

Sastavila *N. Kesterčanek*, Zagreb

S	L	O	G	A	protivno neslozi
L	A	L	O	M	cvijet (pad.!)
O	L	O	V	O	kemijski elemenat
G	O	V	O	R	predavanje
A	M	O	R	I	bog ljubavi (pad.!)

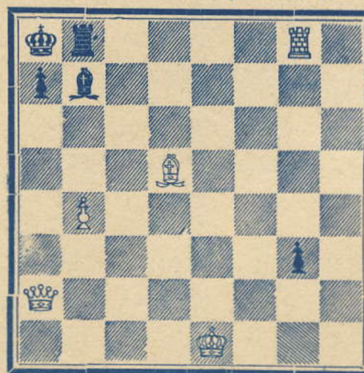
3. Logogrif

Dva mi sada nađi mjesta
Sa »L« i »R« u Hrvatskoj česta!

Š A H

Problem broj 5.

Zlatko Modor, Srij. Mitrovica

Bijeli matira u tri poteza.

Odgonetke treba poslati na uredništvo „Obitelji" najkasnije do 15. kolovoza. Svi odgonetači dolaze u obzir za nagrade, koje će se ždrijebom podijeliti na koncu tromjesečja